

Prohledávání grafů

1

Prohledávání stromu:g1

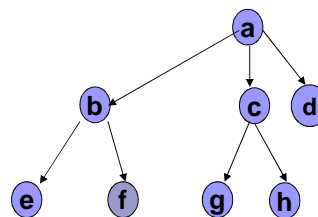
hr(a,b).   **hr(a,c).**   **hr(a,d).**

hr(b,e).   **hr(b,f).**

hr(c,g).   **hr(c,h).**

cesta(X,X).

cesta(Z,D):-hr(Z,N),cesta(N,D).

?- cesta(a,X).

X = a ; X = b ;

X = e ; X = f ; X = c ; X = g ; X = h ;

X = d ; no

% Pořadí určuje SLD strategie, tj. „prohledávání do hloubky“

Prohledávání stromu:g0

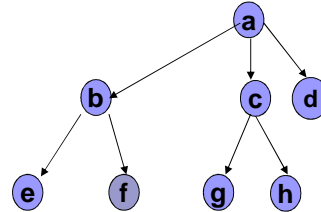
hr(a,b). hr(a,c). hr(a,d).

hr(b,e). hr(b,f).

hr(c,g). hr(c,h).

c(X,X).

c(Z,D):- c(Z,M),hr(M,D).

?- c(a,X).

X = a ; X = b ;

X = c ; X = d ; X = e ; X = f ; X = g ;

X = h ; abort

% Pořadí určuje SLD strategie, tj. „prohledávání do hloubky“ – zde je ovšem výsledkem procházení grafu do šířky.

3 / 23

Umělá inteligence I.

Geisler

Prohledávání grafu:g1a

hr(a,b). hr(a,c). hr(a,d).

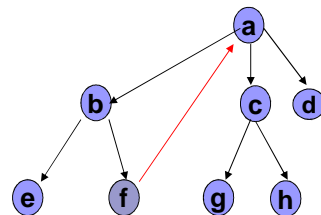
hr(b,e). hr(b,f). hr(f,a)

hr(c,g). hr(c,h).

cesta(X,X).

cesta(Z,D):-hr(Z,N),cesta(N,D).

?- cesta(a,X).

X = a ; X = b ; X = e ; X = f ;

X = a ; X = b ; X = e ; X = f ;

X = a ; X = b ; X = e ; X = f ; ....

% k uzlům c, d, g, h se SLD strategie „prohledávání do hloubky“ nikdy nedostane

?- cesta(f,c).

Abort.

4 / 23

Umělá inteligence I.

Geisler

Prohledávání obecného grafu:g1b

hr(a,b). hr(a,c).

hr(b,e). hr(b,f).

hr(c,a). hr(c,g). hr(c,h).

cesta(X,X).

cesta(Z,D):-hr(Z,N),cesta(N,D).

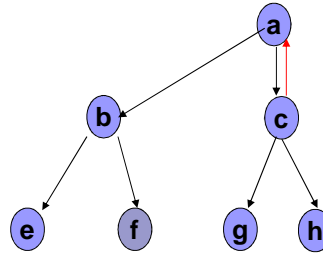
% ?- cesta(a,X).

% X = a ; X = b ; X = e ; X = f ; X = a ; X = b ; X = e ; X = f ; X = a ; ...

% ?- cesta(a,g).

Abort

Jak ovlivní výpočet změna pořadí : hr(c,g). hr(c,h). hr(c,a). ?

Jak řešit tento problém? Je třeba

* buď omezit hloubku

* zkontrolovat, že se nevracíme do bodu, kudy jsme už prošli.

Prohledávání do omezené hloubky:g2

/* Forma popisu orient.grafu:

seznam hran hr(Poc_uzel,Konc_uzel)

a seznam cilovych uzlu cil(Uzel) */

hr(a,b). hr(a,c). hr(a,d).

hr(b,e). hr(b,f). hr(c,g).

hr(c,h). hr(c,a).

hr(g,k). hr(g,l). hr(d,i).

hr(d,j). hr(j,m). hr(j,n).

/* Výchčet cílových uzlů */

cil(f). cil(i). cil(l). cil(n).

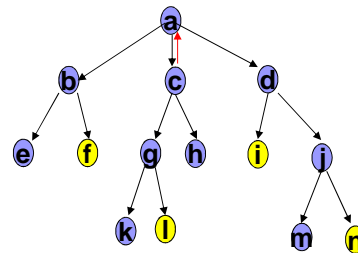
% omezena_hl(+VychoziUzel, -Reseni, +Max_hloubka)

omezena_hl(Uzel,[Uzel], _):- cil(Uzel).

omezena_hl(Uzel,[Uzel|CastReseni], Max_Hl):-

Max_Hl > 0,hr(Uzel,Naslednik),Max1 is Max_Hl -1,

omezena_hl(Naslednik, CastReseni, Max1).

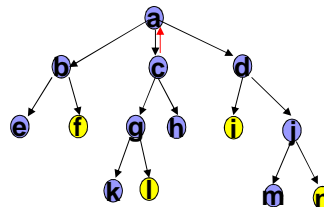

Prohledávání do omezené hloubky: g2

```

hr(a,b).      hr(a,c).      hr(a,d).
hr(b,e).      hr(b,f).      hr(c,g).
hr(c,h).      hr(c,a).
hr(g,k).      hr(g,l).      hr(d,i).
hr(d,j).
hr(j,m).      hr(j,n).
cil(d).cil(f).cil(i).cil(l). cil(n).
omezena_hl(Uzel,[Uzel], _ ):- cil(Uzel).
omezena_hl(Uzel,[Uzel|CastReseni], Max_Hl ):-
    Max_Hl > 0,h(Uzel,Naslednik),Max1 is Max_Hl -1,
    omezena_hl(Naslednik, CastReseni, Max1 ).

```



```
?- omezena_hl(a,Kudy,2).      Kudy= [a,b,f]; [a,d,i]; No
```

```
?- omezena_hl(a,Kudy,5).      Kudy= [a,b,f]; [a,c,g,l];
[a,c,a,b,f]; [a,c,a,c,g,l]; [a,c,a,d,i];[a,c,a,d,j,n]; [a,d,i];
[a,d,j,n]; No
```

7 / 23

Umělá inteligence I.

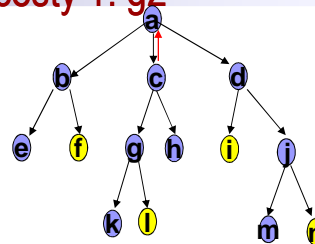

Prohledávání grafu se záznamem cesty 1: g2

```

hr(a,b).      hr(a,c).      hr(a,d).
hr(b,e).      hr(b,f).      hr(c,g).
hr(c,h).      hr(c,a).
hr(g,k).      hr(g,l).      hr(d,i).
hr(d,j).      hr(j,m).      hr(j,n).
cil(d).      cil(f).      cil(i).      cil(l).      cil(n).
% c_hl(+Vychozi_uzel,-Cilovy_uzel,-Cesta)
c_hl(X,X,[]) :-      cil(X).
c_hl(X,Y,[M|L]) :- hr(X,M),c_hl(M,Y,L).

```



```
?- c_hl(a,X,S).
```

```
X=f, S=[b,f]; X=l, S=[c,g,l];
```

```
X=f,S=[c,a,b,f]; X=l,S=[c,a,c,g,l]; X=f, S=[c,a,c,a,b,f];
```

```
X=l,S=[c,a,c,a,c,g,l]; X=f, S=[c,a,c,a,c,a,b,f]; ...
```

Můžeme zkontrolovat, že M není v L?

8 / 23

Umělá inteligence I.

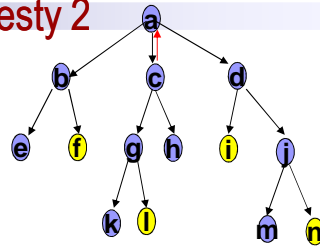

Prohledávání grafu se záznamem cesty 2

```
c_hl_1(X,X,[]) :- cil(X).
c_hl_1(X,Y,[M|L]) :-
hr(X,M),not member(M,L),c_hl_1(M,Y,L).
```

■ ?- c_hl_1(a,e,S). No

?- c_hl_1(a,Kam,Jak). No

Důvod? **not** je použito na seznam, jehož hodnotou je proměnná. V takovém případě odpovídající dotaz **vždy uspěje!!!** Např.

?-member(a,S). S= [a|L]

Tedy naopak **not member(X,L)** selže.

9 / 23

Umělá inteligence I.

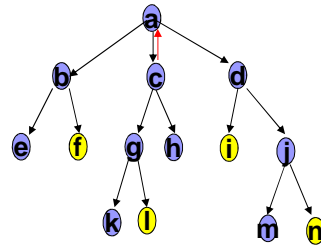
Prohledávání grafu se záznamem cesty 2: g2

```
hr(a,b).      hr(a,c).      hr(a,d).
hr(b,e).      hr(b,f).      hr(c,g).
hr(c,h).      hr(c,a).
hr(g,k).      hr(g,l).      hr(d,i).
hr(d,j).      hr(j,m).      hr(j,n).
cil(d).       cil(f).       cil(i).       cil(l).       cil(n).
```

% c_hl_n(+Vychozi_uzel,-Cilovy_uzel,-Cesta)

```
c_hl_n(X,X,[]) :- cil(X).
c_hl_n(X,Y,[M|L]) :- hr(X,M),c_hl_n(M,Y,L),not member(M,L).
```

?- c_hl_n(a,X,S). X=f, S=[b,f]; X=l, S=[c,g,l] ;
X=f,S=[c,a,b,f]; abort

10 / 23

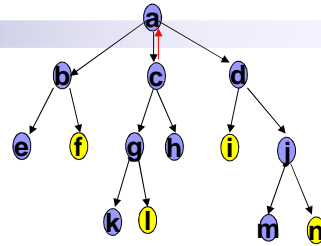
Umělá inteligence I.

Kontrola zacyklení: g3

/* **efektivnější řešení**: kontrola výskytu
s pomocným seznamem `UvodReseni`, ve kterém
se **pozpátku ukládá** dosud prohlédnutá cesta*/

```
res(VychoziU, Reseni) :-
    prohlizeni_hl([VychoziU], VychoziU, Reseni).
prohlizeni_hl(UvodReseni, Uzel, UvodReseni) :- cil(Uzel).
prohlizeni_hl(UvodReseni, Uzel, Reseni) :-
    hr(Uzel, NaslU),
    not member(NaslU, UvodReseni),
    prohlizeni_hl([NaslU|UvodReseni], NaslU, Reseni).
```



```
S = [f, b, a]      Yes (0.00s cpu, solution 1, maybe more)
S = [l, g, c, a]  Yes (0.00s cpu, solution 2, maybe more)
S = [i, d, a]     Yes (0.00s cpu, solution 3, maybe more)
S = [n, j, d, a]  Yes (0.00s cpu, solution 4, maybe more)
No (0.00s cpu)
```

11 / 23

Umělá inteligence I.

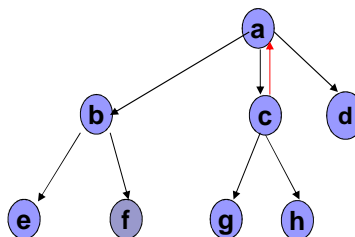
Predikáty 2. Řádu setof (+Z,+Cil(Z,X),-S)

Fixuje X a nalézá **neprázdný** seznam **S** všech instancí za **Z**, pro které platí **Cil(Z, X)**:

- seznam **S** chápe jako uspořádanou **množinu**, t.j. **bez opakování**
- pokud řešení pro **Cil(Z, X)** neexistuje, pak by výsledkem volání predikátu **setof** byl seznam prázdný, a proto program hlásí **neúspěch**

Příklad (g4):

```
hr(a,b).      hr(a,c).      hr(a,d).
hr(b,e).      hr(b,f).
hr(c,g).      hr(c,h).      hr(c,a).
```


?- setof(Z,hr(a,Z),S). S = [b,c,d]

?- setof(Z,hr(X,Z),S).

Z = Z X = a S = [b, c, d] Yes (0.00s cpu, solution 1, maybe more)

Z = Z X = b S = [e, f] Yes (0.03s cpu, solution 2, maybe more)

Z = Z X = c S = [a, g, h] Yes (0.03s cpu, solution 3)

?- setof(X, hr(d, X), S). No (0.00s cpu)

12 / 23

Umělá inteligence I.

Predikáty 2. Řádu bagof (+Z,+Cil(Z,X),-S)

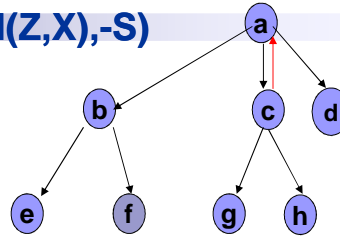
Proměnné lze ve výrazu +Cil(Z,X)

existenčně kvantifikovat pomocí značky $\wedge$

hr(a,b).   hr(a,c).   hr(a,d).

hr(b,e).   hr(b,f).

hr(c,g).   hr(c,h).   hr(c,a).

?- setof(Z,X $\wedge$ hr(X,Z),S).

S = [a, b, c, d, e, f, g, h]

bagof(+Z,+Cil(Z,_),-S) nalézá seznam **S** všech instancí za **Z**, které jsou řešením pro cíl **Cil(Z,_)**, **prvky se v S mohou opakovat** --> **rychlejší než setof**

?- bagof(Z, h(a,Z), S).   S = [b, c, d]

% Pozor ! Z uzlu **d** nevede žádná hrana, proto

?- bagof(Z, h(d,Z), S).   No.

13 / 23

Umělá inteligence I.

Predikáty 2. řádu

findall (+Term(Z),+Cil(Z),-S)

podobný jako **bagof**, **ovšem vždy končí úspěchem** :

nalézá seznam S (s opakováním) všech takových **Z** instancí výrazu **Term**, pro které platí **Cil(Z)**

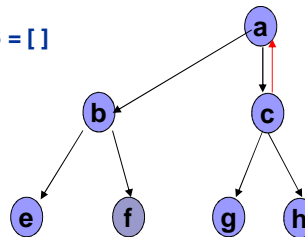
v případě, že **neexistuje** objekt splňující Cil(Z), je **S = []**

Příklad:

h(a,b).   h(a,c).

h(b,e).   h(b,f).

h(c,g).   h(c,h).   h(c,a).

?- findall(symetricky(X,Y), (h(X,Y),h(Y,X)), S).
S = [symetricky(a,c)]

?- findall(symetricky(b,Y), (h(b,Y),h(Y,b)), S).   S = []

?- findall(Z, h(f,Z), S).   S = []

14 / 23

Umělá inteligence I.

Prohledávání stavového prostoru do šířky

`pridej_za(+Open,+Uzel,-Vysledek)` nalezne všechny přímé násl. uzlu `Uzel`, tento seznam přidá za `Open` a tak vznikne `Vysledek`.

`vlna(+Open,Z)` hledá cestu, t.ž. začíná v některém prvku seznamu `Open` a končí v cílovém uzlu `Z` (`Open` odpovídá seznamu `Open nodes` používaném v klas. implementaci `prohl.stav.prost.`)

dotaz `?-c_sir(a,X)`. Najde "nejbližší" cílový uzel dostupný z `a`

```
c_sir(X,X) :- cil(X).
c_sir(X,Y) :- vlna([X],Y).

vlna([],_) :- write('Vic cil.uzlu neni. '),nl.
vlna([H|T],H):- cil(H).
vlna([Y|L],Z):- pridej_za(L,Y,N),vlna(N,Z).

pridej_za(L,Y,N) :-primi_naslednici(Y,S),append(L,S,N).
primi_naslednici(Y,S) :- bagof(Z,hr(Y,Z),S),!.
primi_naslednici(Y,[]).
```

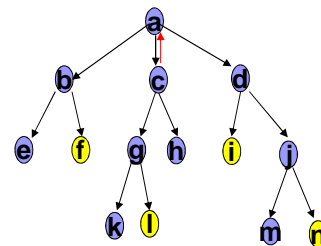
15 / 23

Umělá inteligence I.

Prohledávání grafu do šířky: g2

```
?-c_sir(a,X).
X = f; X = i; X = l; X = n;
X = f; X = i; X = l; X = n;
X = f; X = i; X = l; X = n;
```


Cvičení:

Upravte program tak, aby podával i informace o cestě použité k dosažení cíle při prohledávání do šířky!

16 / 23

Umělá inteligence I.

Prohledávání grafu - potřebné prostředky Prologu

- **stromy a acyklické grafy** - stačí čistý Prolog
- **konečné grafy s případným cyklem** - Prolog + negace *
- **nekonečné grafy** (lokálně konečné) -
Prolog + **negace*** + **predikáty 2. řádu ****

* nutná pro kontrolu cyklu

** prohledávání do šířky